

Ljudsko izročilo pravi, da je bila cerkvica nekoč župna c.

Cerkvica je obokana in ima dvoje str. kapel.

L.1858 je imela troje oltarjev: gl.oltar, str. oltar sv. Ane v desni kapeli iz sr.18.stol.in oltar B.V.Marije in s. Ane v levi kapeli iz l.1664.

Cerkev ima dvoje zvonov. Majhni je brez napisa, a zelo podolgovate oblike torej zelo star. Večji zvon iz l.1772, vlił Kaspar Schneider iz Celja.

Cerkev je dobila troje novih zvonov, l.1861 veliki zvon, 1080 funtov in l.1872 dvoje manjših v teži 500 funtov in 84 funte.

L.1863 nov vel.oltar, l.1871 nov str. oltar sv. Ane. l.1842 je bil stolp nanovo prekrit.

Ign.Orožen: Das Dekanat Frasslau, l.1880, str.188-190.

Narobe orientirana cerkev stoji v dolini Pake.

Viri in literatura: Ign. Orožen: Bistum und Diözese Lavant IV, Dekanat Grasslau, Cilli 1880; Farna kronika šmartinska.

Cerkev sestavljajo: prizmatišen zvonik, postavljen pred severovzhodni ogal cerkev, pravokotna ladja s prizidanima, malce nižjima, 3/8 zaključenima kapelama, enako širok in visok prezbitერიj z zaobljenimi ogli in na severu prizidano, veliko, nadstropno zakristijo. Gradnja je kamnita, ometana, Streha enotna, sedlasta, strešasti, opečne; zvonikova zvonastolaternasta, pločevinasta. Cerkev je sorazmerno velika stavba.

Zunanjščina: Zvonik je nerazčlenjen, zaključuje ga profilirana venčni zid, ki se nad kazališči ur polkrožno pne. Vhod v zvonik je iz južne strani, stari vhod se je nahajal v l. nadstropju zapadne strani, Pp line

so nezanemljive, velike zvonove line so ppk, renesančno razčlenjene ter okrašene z balustradasto ograjo.

Ladja je brez talnega in s preprostim žlebastim venčnim zidcem. Zaradi prizidanih kapel je brez okna. Njena fasada ima v osi preprost, usločen portal, okrašen s kapiteloma in temenjkom, nato pp usločeno okno, letnico 1931, ko je bila obnovljena zunanjsčina ter malo okroglo podstrešno lino. Kapeli obdaja preprost basament, obteka žlabast venčni zidec in poživiljata pp okni v podolžnicah ter luneta v zaključnici. Sicer so brez členitve. Prezbitarij ima v južni steni 3 pp okna s stopničastim ostenjem v spodnji ter rahlo usločeno okno v zgornji vrsti. V zaključnici je tik pod venčnim zidecem enako. Zakristija ima preprost usločen portal ter 5 usločenih oken (3 zgoraj, 2 spodaj) z vstopajočim ostenjem v severni stranici. Sicer je zunanjsčina bp.

Notranjsčina: Tlak je šamoten, prezbitarija in obeh kapel dvignjen na stopnico. Zidana pevska empora počiva na 2 toskanjskih stebrih in 2 kapastih obokih, medtem ko tretjega zavzemajo dohodne stopnice.

Ladjske stene členijo 2 cela in 2 polovična duplirana polslopa, ki nosijo profilirano gredo, obtekajočo vso notranjsčino s kapama vred. Na njej počivata 2 celi in 2 polovični oprogji ter med njimi 3 banjaste traveje s sosvodnicami. Slavolok je ppk. Prezbitarij členijo 3 pari pilastrov in greda, pokriva pa kupolast obok.

Kapelina slavoloka sta ppk, členita ju 2 para pilastrov in greda, pokriva pa banja s parom sosvodnic ter 3-stranim zaključek. V levi kapeli so robovi štukirani z listno vrstico. V zakristiji vodita preprosta pp portala iz prezbitarija in desne kapele.

Vsa notranjsčina je nekvalitetno, a dekorativno-figuralno poslikana iz leta 1908.

Oprava: Glavni oltar sestavljajo prizmatična menza, okrnela predella, omejena samo na bazi za stebra, ki nosita golšasta kosa ogredja, ki preko para slopov in volut konturirata oltarno steno, v kateri je osrednja, z ležečo usločeno voluto zaključena vdolbina ter nad njo v nekaki atiki pp odprtina. Rokajska ušesa so majhna, prehodna loka, preprosta. Na njih stojita novejša kipa Srca Jezusovega in Marijinega. V osrednji niši je skupina jordanskega Krsta, ob stebrih Anton Padovanski in Franc Ksaverij, v atiki je BO v oblačni gloriiji, na kosih ogredja 2 angela. Za plastike je značilnost majhnost glav in ozkost obrazov. Tabernakelj je bil obnovočen l. 1863.

Oltar Crucis Christi stoji v levi kapeli. V prizmatični menzi je božji grob. Predella je prostorno razvita. Nastavek tvorita 2 para stebrov in golšasti kosi ogredja. Atika je mala ponovitev nastavka, le da ima ob strani voluti. Obhodna loka krasi akantus, na njih pa stojita Marija in Janez Ev., medtem ko je v zvonasto zaključeni osrednji niši Kržani z Marijo Magdaleno in 4 putti s kelinii. V atiki plava v oblačni gloriijiⁱⁿ angelski gloriiji Jezusov monogram, na obeh kosih golšaste grede pa stojita 2 velika keraba. Tabernakelj je iz prejšnjega stoletja. Oltar je iz ca 1730, obnovočen in pozlačen pa je bil l. 1876. od Angela Zorattija.

Anin oltar stoji v desni kapeli. Ima sarkofagasto menzo, ravno predelo, ki dvakrat prostorno iskoči ter ploskovit nastavek s 4 stebri, uvitimi z vinsko trto in gorrdjem, ravno gredo, ki 4-krat izstopi ter atiko, katero nosita 2 stebra, zaključuje pa ravna greda. Nastavek in atiko flankirajo hrustančasta ušesa. Plastike predstavljajo v sredini Ano in Marijo, ob strani Barbaro in Apolonijo, v atiki Marijo ter Jožefa in Joanima, na vrhu Dobrega pastirja. Ves nastavek bogato krasijo angelske glavice z draperijskimi obeski, hrustančevje, fruktoni, itd. Vse 3 kanon-tablice so isočasne. Tabernakelj je neokusen, iz l. 1871., Pod osrednjo nišo je v

v hrustančasti kartuši postavljeni napis HOC ALTARE B. M. V. ERECTUM EST SUB Rdo Dno MARTINO ZEGNER VICARIO HIC ANNO 1664, ki pove, da je bil oltar postavljen l. 1664 in obnovljen l. 187. Oltar je lep in tipičen primer zaltega oltarja ter vreden ohranitve. Prižnica je preprosto delo 19. stol., z rokajskimi okvirji na kanceli, v katerih so en relief podani 4 evangelisti.

Križev pot pp formata, o. pl. je zanimivo delo dokajšne kvalitete iz 18. stol. Orglje in ostala oprava so bp.

Oprema: V Križevi kapeli visi slika pp formata, p. pl., predstavljajoča Bičanje. Kristus je pripet ob balustrasti steber, z leve in desne pa ga bičata 2 rablja v nošah 18. stol. Slika je ljudsko delo 18. stol. V zakristiji, ki ima kamenit tlak in kapasti obok, je ^{en} kelih in monštranca povprečno rokokojsko delo. V oratoriju je vse bp.

Zvonik: Njegovo pritličje je bilo prvotno banjasto okokano. Zelezna zvonova sta KID- ova iz l. 1923.

Podstrešje: Zaradi izredno nerodnega dostopa na njem nisem bil.

Resume: Arhivskih podatkov o cerkvi je malo, vendar je gotovo, da je bil a cerkev prvotno pravilno orientirana, da je imela torej prezbiterij proti vzhodu in da jd nekoč obokano zvonikovo pritličje služilo kot zakristija. Nasjtarejši del sedanje cerkve je ladja, o kateri lanko na splošno trdim, da je še srednjevrška. Imela je raven ksen strop, odstranjeni prezbiterij pa je imel obok. K tej cerkvi so prizidali v l. pol. 17. stol. zvonik, ca l. 1660. desno in ca 1730 levo kapelo. Obe kapeli sta se ravnali še po prvotni višini ladje. V 2. pol. 18. stol. so zgradili sedanji prezbiterij, obokali ladjo in uredili vso notranjščino. Mogoče so že takrat prizidali

zakristijo, gotovo pa njen oratorij, najmlajši del stavbe. Leta 1842. je dobil zvonik sedanjo streho.

Okolica: Cerkev obdaja obzidano pokopališče.

Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

Ostalo: Pri gostilni Zapušnik, vulgo Lečnjak, blizu cerkve, je bila najdena rimska opeka, enako na njivi mežnarja Kolenca (po Orožnu!).

Opombe:

J. Curk: Celjska topografija (Velenje), rkp. str. 4, 4', zapiski 1959.

O